

Problem uzależnień wśród studentów wybranych uczelni województwa lubelskiego

Problem of addictions among students of selected colleges in the region of Lublin

Barbara Sokołowska,
Natalia Wachulak,
Diana Piaszczyk,
Andrzej Borzęcki

Katedra Zdrowia, Państwowa Szkoła Wyższa
im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

STRESZCZENIE

Wstęp. Uzależnienie jest to stan psychiczny i fizyczny wynikający z interakcji między żywym organizmem a substancjami chemicznymi, do których najczęściej należą: alkohol, narkotyki, nikotyna oraz leki. Uzależnienia są przyczyną wielu patologii społecznych, ekonomicznych i zdrowotnych.

Cel pracy. Ocena częstości występowania uzależnień występujących wśród studentów wybranych uczelni województwa lubelskiego.

Materiał i metody. Badaniami objęto 161 studentów z Państwowej Szkoły Wyższej w Białej Podlaskiej oraz z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. W pracy zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety.

Wyniki. Przeprowadzone badania wykazały, że większość ankietowanych spożywa alkohol raz w tygodniu lub częściej. Prawie co trzeci ankietowany pali papierosy nałogowo, a więcej niż połowa respondentów przyznaje się do kontaktu z narkotykami.

Wnioski. 1. Picie alkoholu, palenie papierosów, narkotyki stanowią dość istotny problem wśród studentów. 2. Konieczne jest stałe monitorowanie skali problemu uzależnień wśród młodzieży.

Forum Medycyny Rodzinnej 2015, tom 9, nr 3, 197–199

Słowa kluczowe: uzależnienie, student, problem

ABSTRACT

Introduction. Addiction is a physical and mental state resulting from the interaction between a living organism and chemicals, which most often include alcohol, drugs, nicotine and drugs. Addictions are the cause of many social, economic and health dysfunctions.

Aim of the study. Assess the prevalence of addictions occurring among selected students of colleges in the region of Lublin.

Material and methods. The study included 161 students from the State School of Biała Podlaska and the Medical University of Lublin. The method of diagnostic survey was used. Research tool was an author's questionnaire.

Results. The conducted study showed that the majority of respondents drink alcohol once a week or more. Almost one in three respondents is addicted to smoking cigarettes, and more than half of the respondents admit to having had contact with the drugs.

Conclusions. 1. Drinking alcohol, smoking and drugs are a very serious problem among students. 2. It is necessary to permanently monitor the scale of the problem of addictions among young people.

Forum Medycyny Rodzinnej 2015, vol 9, no 3, 197–199

Key words: addiction, student, problem

WSTĘP

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO, *World Health Organization*) uzależnienie definiowane jest jako stan psychiczny i fizyczny, wynikający z interakcji między żywym organizmem a substancjami chemicznymi, do których najczęściej należą: alkohol, narkotyki, nikotyna oraz leki [1, 2]. Uzależnienia dzieli się na fizyczne, psychiczne i społeczne. Uzależnienie fizyczne jest nabytą, silną potrzebą zażywania określonej substancji, odczuwaną jako wiele dolegliwości fizycznych, takich jak bóle brzucha, biegunka, wymioty, drżenie rąk. Odstawienie substancji prowadzi do wystąpienia zespołu objawów nazywanych zespołem abstynencyjnym [3]. Uzależnienie psychiczne jest to potrzeba stałego wykonywania jakiejś czynności lub zażywania substancji i prowadzi do osłabienia woli, natręctw myślowych, braku zainteresowania otaczającym

światem [3, 4]. Uzależnienie społeczne wynika z czynników socjologicznych, takich jak presja rówieśnicza czy powielanie zachowań subkulturowych [5]. Właściwością tego uzależnienia jest pogłębiająca się stopniowo zależność od grupy i wycofywanie się z wykonywania dotychczasowych ról społecznych [3, 5]. Uzależnienia są przyczyną wielu patologii społecznych, ekonomicznych i zdrowotnych. Na poziomie funkcjonowania rodziny prowadzą do poważnych problemów natury emocjonalnej i ekonomicznej. Na poziomie społeczeństw prowadzą do rosnących kosztów opieki medycznej, powiększania się grupy osób chorych i niepełnosprawnych [5].

CEL PRACY

Celem pracy była ocena częstości występowania i rodzaju uzależnień wśród studentów wybranych uczelni województwa lubelskiego.

Adres do korespondencji:

dr. n. med. Barbara Sokołowska
Katedra Zdrowia, Państwowa Szkoła Wyższa
im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej
e-mail: ryba72@op.pl

MATERIAŁ I METODY

Badania przeprowadzono wśród 88 studentów Państwowej Szkoły Wyższej w Białej Podlaskiej oraz 73 studentów Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Do przeprowadzenia badań posłużono się autorskim kwestionariuszem ankiety, skonstruowanym na potrzeby pracy. Udział w badaniach był dobrowolny i anonimowy.

WYNIKI

1. Przeprowadzone badania wykazały, że picie alkoholu, palenie papierosów i narkotyki stanowią dość istotny problem w grupie badanych studentów.
2. Większość ankietowanych spożywa alkohol raz w tygodniu (43,0%) lub częściej

(33,3%). Tylko niewielki odsetek badanych (4,5%) spożywa alkohol rzadziej niż raz w miesiącu (tab. 1).

Większość respondentów (41,5%) to osoby niepalące. Jednocześnie jednak prawie co trzeci ankietowany (31,5%) przyznaje, że pali papierosy nałogowo; 17,5% badanych to osoby, które wyszły nałogowo (tab. 2).

Niepokojący jest również fakt, że więcej niż połowa ankietowanych (55,7%) przyznała, że miała styczność z narkotykami (ryc. 1). Wszyscy ankietowani deklarowali jednak, że zażycie przez nich narkotyku miało charakter jedynie incydentalny.

DYSKUSJA

Zażywanie substancji psychoaktywnych, picie alkoholu, palenie tytoniu staje się coraz poważniejszym problemem wśród młodych ludzi [6]. Dlatego też konieczna jest kontrola skali problemu uzależnień w różnych środowiskach społecznych, aby odpowiednio wcześniej podjąć działania prewencyjne lub wdrożyć leczenie specjalistyczne.

Z przeprowadzonych badań wynika, że większość ankietowanych studentów spożywa alkohol raz w tygodniu lub częściej. Prawie co trzeci ankietowany pali papierosy nałogowo, a więcej niż połowa respondentów przyznaje się do kontaktu z narkotykami. Potwierdzają to również wyniki badań prowadzonych przez innych autorów [7]. Kontakt z narkotykami wśród studentów obu uczelni miał charakter sporadyczny. Jak wskazują wyniki badań różnych autorów próba zażycia narkotyku podejmowana przez młodzież wynika najczęściej z ciekawości oraz chęci przeprowadzenia eksperymentu [8].

W ostatnich latach obserwuje się spadek częstości nałogowego palenia tytoniu wśród ludzi na całym świecie [4, 7]. Nałogowo skutecznie pozbyło się 17,5% ankietowanych, prawie połowa ankietowanych to osoby niepalące. Jednak nałogowi palacze stanowią 31,5% ogółu badanych [9].

Przeprowadzone badania uwiaryściły skalę problemu dotyczącego spożywania alkoholu, palenia papierosów i zażywania narkotyków w środowisku studenckim. Analiza uzyskanych wyników badań wskazuje na konieczność rozszerzenia działań edukacyjnych dotyczących

Tabela 1

Częstość spożywania alkoholu w grupie ankietowanych studentów

Spożywanie alkoholu przez ankietowanych	PSW (odsetek badanych)	UM (odsetek badanych)	Razem
Rzadziej niż raz w miesiącu	2,3%	6,8%	4,5%
Jeden/dwa razy w miesiącu	19,3%	19,2%	19,2%
Raz w tygodniu	48,9%	37,0%	43,0%
Częściej niż raz w tygodniu	29,5%	37,0%	33,3%

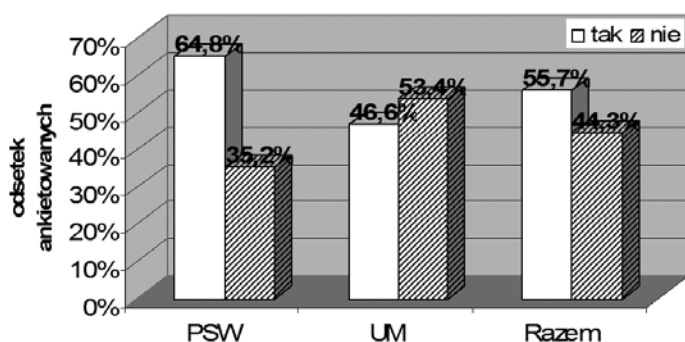
PSW — Państwowa Szkoła Wyższa w Białej Podlaskiej; UM — Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Tabela 2

Palenie papierosów w grupie ankietowanych studentów

Palenie papierosów przez ankietowanych	PSW (odsetek badanych)	UM (odsetek badanych)	Razem
Osoby niepalące	36,4%	46,6%	41,5%
Byli palacze	23,9%	11,0%	17,5%
Osoby palące nałogowo	26,1%	37,0%	31,5%
Osoby palące okazjonalnie	13,6%	5,5%	9,5%

PSW — Państwowa Szkoła Wyższa w Białej Podlaskiej; UM — Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Rycina 1. Styczeń z narkotykami w grupie ankietowanych. PSW — Państwowa Szkoła Wyższa w Białej Podlaskiej; UM — Uniwersytet Medyczny w Lublinie

informacji o niekorzystnych dla organizmu człowieka skutkach uzależnień [10].

WNIOSKI

1. Picie alkoholu, palenie papierosów, narkotyki stanowią dość istotny problem wśród studentów.
2. Konieczne jest stałe monitorowanie skali problemu uzależnień wśród młodzieży.

PIŚMIENNICTWO

1. Borucka A. Uzależnienie od alkoholu, *Remedium* 2013; 10: 13–14.
2. Zarzycki S., Topczewska-Cabanek A., Nitsch-Osuch A., Stromecka F., Życińska K., Wardynr K.A. Wiedza i postrzeganie wśród młodzieży gimnazjalnej gminy wiejskiej problemu uzależnień, w szczególności dopalaczy. *Family Med. Prim. Care Rev.* 2012; 14: 232–234.
3. Seweryn J. Uzależnienie od nowych mediów, wyd. I, 2008: 11–13.
4. Piekarski L.A., Krajewska-Kułak E., Kowalczyk K. Ocena zagrożenia wybranymi uzależnieniami w populacji młodzieży gimnazjalnej. *Problemy Higieny i Epidemiologii* 2012; 93: 500.
5. Kuński H. Promowanie zdrowia: podręcznik dla studentów wychowania fizycznego i zdrowotnego. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2000, 121–122.
6. Majda A., Bodys-Cupak I. Model edukacji pielęgniarek podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu. *Family Med. Prim. Care Rev.* 2006; 8: 285–289.
7. Kułak A., Shpakov A., Kułak P. Wstępna analiza problemu nikotynizmu, alkoholizmu i narkomanii w populacji studentów. *Problemy Higieny i Epidemiologii* 2011, 92: 137–145.
8. Chodkiewicz J. Picie alkoholu oraz wiedza o jego działaniu wśród studentów szkół wyższych. *Alkoholizm i Narkomania* 2006; 19: 107–119.
9. Wójtowicz-Chomicz K., Borzęcki A. Postawa studentów Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Lublinie wobec nałogu palenia tytoniu członków ich rodzin w domu. *Family Med. Prim. Care Rev.* 2010; 12: 861–863.
10. Krajewska-Kułak E., Kułak W., Van Damme-Ostapowicz K., Lewko J. i wsp. Uzależnienie od Internetu wśród studentów kierunku pielęgniarstwo. *Problemy Higieny i Epidemiologii* 2010; 91: 41–47.